

Korku ve ümit arasındaki ince denge

Kalbin İki Kanadı: Ümit ve Korku

Ümit (recâ) ve korku (havf), insan ruhunu ayakta tutan iki kuvvet gibidir. İnsan sadece korkuyla yaşarsa ezilir, daralır, nefes alamaz. Sadece ümitle yaşarsa gevşer, ciddiyetini kaybeder. Bu yüzden kalp, bu iki hâl arasında dengede durmak zorundadır. Nasıl ki kuş iki kanatla uçar, kalp de ancak bu iki hisle istikamet bulur.

Herkese Aynı Reçete Verilmez

Fakat bu denge, herkese aynı ölçüyle verilmez. Çünkü her kalbin hastalığı farklıdır. Aynı ilacı herkese vermek nasıl yanlışsa, aynı nasihati herkese vermek de yanlıştır. Birine şifa olan söz, diğerine zarar verebilir. Bu yüzden recâ ve havf, sabit bir formül değil; kişiye göre değişen bir tedavidir.

1. Reçete: Günaha Cüret Edene “Korku”

Bazı sözler vardır ki, şerbet gibi tatlıdır ama kalbi sinsice zehirler. Sürekli rahmetten bahsedip azabı unutturan, ümidi hesapsızca büyütüp içteki o ürpertiye tamamen söndüren bir dil... İşte bu, şifa niyetine verilmiş ama dozu şaşırmış bir zehirdir.

Bu kişi ümitsiz değildir; aksine, *“Nasılsa affedilirim”* diyerek ilahi rahmeti kendi hevalarına alet eder. Bu durum, kalbin emniyet hissine kapılıp uyuşmasıdır.

Günahın karanlığına bile isteye dalmış birine durmadan ümit pompalamak, onu tedavi etmez; aksine hastalığını besler, uçurumun kenarındaki adama arkasından rüzgâr olmak gibidir. Bu hastaya sürekli ümit aşılama, hastalığına cesaret vermektir.

Ona gereken şey, ilahi adaletin büyüklüğünü, sorumluluğunu ve günahın yakıcılığını hatırlatan **“havf” (korku)** ilacıdır. Bu korku onu yıkmak için değil, uçurumun kenarından çekip çıkarmak ve uykusundan uyandırmak içindir.

2. Reçete: Ümitsizliğe Düşene “Ümit”

Bazı kalpler ise geçmişin yükü, günahların ağırlığı veya imtihanların şiddeti altında ezilmiştir.

Bu kişi ilahi rahmetten ümidini kesme noktasına gelmiştir. *“Ben bittim, artık benden bir şey olmaz, affedilmem”* düşüncesi kalbini felç etmiştir.

Bu hastaya korku ve azap ayetlerini okumak, onu tamamen karanlığa gömer. Ona gereken tek şey, ilahi rahmetin her şeyi kuşattığını fısıldayan **“recâ” (ümit)** ilacıdır. Bu ümit, onun kırılan kolunu kanadını sarar ve onu yeniden ayağa kaldırır.

İlacın Dozu Hayati Önem Taşır

Bu yüzden ümit ve korku, iki ayrı ilaç gibidir. Doğru kişiye, doğru zamanda, doğru dozda verilirse şifa olur. Ama yanlış kişiye verilirse hastalığı büyütür. Sürekli ümit veren bir dil, günahkârı cesaretlendirir. Sürekli korkutan bir dil ise zayıf kalbi kırar. Asıl hikmet, hangisinin ne zaman verileceğini bilmektir.

Dengeyi Kurabilmek

Hakiki irşad, insanın hâlini okuyabilmektir. Kime neyin lazım olduğunu anlayabilmektir. Çünkü kalp ince bir terazidir; az bir hata, büyük kayıplara sebep olur. Bu yüzden ne sadece korku, ne sadece ümit... Asıl kurtuluş, bu ikisini yerli yerinde kullanabilmektedir.

Bu durumdaki bir mümin, iki kanatlı bir kuş gibi olmalıdır. Kalbinin bir yarısı *“Acaba amellerim kabul olmadı mı?”* endişesiyle titrerken (korku), diğer yarısı *“Rabbim beni yalnız bırakmaz”* ferahlığıyla çarpmalıdır (ümit).

“Eğer herkesin cennete gireceği, sadece bir kişinin cehennemlik olduğu söylense, o kişinin ben olmaktan korkarım... Eğer herkesin cehenneme gideceği, sadece bir kişinin cennetlik olduğu söylense, o kişinin ben olmasından ümit ederim.” Hz. Ömer (r.a)

Bu söz bize şunu öğretir: İnsan kendine karşı **korkulu**, Allah’a karşı ise **ümitli** olmalıdır. Nefsine güvenmek insanı gevşetir; rahmetten ümit kesmek ise insanı yıkar. En doğru yol, bu iki hâli birlikte taşımaktır.